

Jest tudíž zejména žalobce povinen, aby vrátil žalovanému lednici, kterou převzal. Této povinnosti žalobcově odpovídá právo žalovaného, aby sám lednici převzal a za tím účelem ji ze závodu žalobcova odstranil. Na toto právo žalovaného nemůže žalobce žalovati, ježto žalobou zásadně lze uplatňovati jen povinnost žalovaného. Žalobce má pouze právo, aby, nevyhoví-li žalovaný jeho výzvě, aby lednici odstranil, sám na nebezpečí a účet žalovaného ze svého závodu a žalovanému zaslal.

N e j v y š š í s o u d uznal podle žaloby.

D ů v o d y:

Rozhodnutí věci závisí na řešení otázky, zdali kupitel na zkoušku, neschválí-li koupi, jest povinen vrátiti předmět koupě, t. j. zdali na jeho straně jde o dluh přínosný, anebo zdali jest oprávněn žádati, aby prodávající sám jej zase odstranil, odnesl nebo odvezl. Žalovaný netvrdil, že mezi stranami bylo ujednáno, koho z nich pro případ neschválení podmíněné koupě stihá povinnost k odstranění ledničky na zkoušku dodané. Hledí-li se však k povaze věci, zejména k tomu, že dodání a namontování stroje se stalo proto, aby žalobce jej mohl vyzkoušeti a podle výsledku zkoušky se mohl rozhodnouti, zdali koupi schválí či nikoliv, nelze než dospěti k úsudku, že se dodání a postavení ledničky stalo na nebezpečí žalovaného, který jest tudíž také povinen ji odstraniti a odvézt, nedošlo-li k jejímu schválení. Není proto ani správný názor odvodacího soudu hypoteticky vyslovený, že žalovaný má pouze právo, nikoliv povinnost, aby ledničku převzal a odstranil.

Čís. 14885.

Nárok rozvedené (rozloučené) manželky na placení výživného jest nárokem soukromoprávním, jehož se může manželka platně vzdáti.

Jak je zvýšiti výživné rozvedené (rozloučené) manželky ujednané soudním smírem, jestliže se majetkové poměry manželovy podstatně zlepšily.

(Rozh. ze dne 23. ledna 1936, Rv I 2564/35.)

Žalovaný zavázal se soudním smírem platiti své rozloučené manželce měsíčně 50 Kč. Žalobkyně tvrdíc, že se majetkové poměry žalovaného od uzavření smíru podstatně zlepšily, domáhá se na žalovaném zvýšení výživného na 250 Kč měsíčně. P r v ý s o u d přiznal žalobkyni 200 Kč, odvolací soud 100 Kč měsíčně. D ů v o d y: Při stanovení výživného smírem ze dne 23. března 1925, kterým se žalovaný zavázal platiti žalobkyni 50 Kč měsíčně, byl jeho výdělek 947 Kč, z něhož musil platiti na svého syna 250 Kč, takže mu zbývalo 697 Kč měsíčně. Příjem jeho v roce 1934 pak činil 967 Kč. Když odpadla jeho alimentární povinnost k synovi dnem 10. dubna 1925, tedy po smíru, zlepšily se jeho majetkové poměry o tuto alimentární částku 250 Kč. Poněvadž tím nastala jejich

podstatná změna, o niž je také žaloba opřena, jest spravedlivě, aby bylo i výživné pro žalobkyni přiměřeně zvýšeno. Nelze však posuzovati přípustnost zvýšení podle celkového příjmu žalovaného, poněvadž tu nejde o stanovení výživného vůbec, nýbrž jen podle zlepšení poměrů jeho, jak odpovídá skutečnosti, kdežto základ pro ně byl již dán souhlasnou vůlí stran výše citovaným smírem. Bylo tedy přibližně podle poměru příjmů žalovaného a smluveného výživného v době smíru zvýšiti je vzhledem k příjmu v době podání žaloby. Hledě k zjištěnému stavu věci a také i poměrům žalobkyně považuje odvolací soud zvýšení výživného o 50 Kč za přiměřené.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Není sporu o tom, že manželství stran bylo rozvedeno a rozloučeno. Podle ustáleného rozhodování nejvyššího soudu jest považovati nárok rozvedené (tím spíše rozloučené) manželky na placení výživného za nárok soukromoprávní (sr. čís. 7633, 8110 Sb. n. s.). S tímto svým nárokem na výživné může rozvedená manželka volně disponovati, může se ho dokonce i vzdáti (srov. čís. 7633 Sb. n. s.). Není proto závary, aby se rozvedená manželka nedohodla s manželem, že jí bude manžel platiti nižší výživné, než by jí příslušelo podle zákona. Takovýto smír o výživném, jako každý smír, jest ovšem — není-li jinak ujednáno — uzavírán s předpokladem, že, nastanou-li napotom podstatné změny v poměrech osob, smír uzavřevších, na něž nemohly při uzavírání smíru pomýšleti, lze se domáhati zvýšení nebo snížení výživného (§ 1389 obč. zák.). Že v souzené věci nastaly podmínky pro to, aby výživné žalobkyně bylo zvýšeno, uznává i žalovaný. Jest proto vycházeti z toho, že nastala taková změna poměrů, že žalobkyně jest oprávněna domáhati se zvýšení výživného, a jde jen o to, zda při zvýšení výživného jest vzíti za základ celkový nynější příjem žalovaného a vyměřiti výživné přiměřené tomuto příjmu, jak má za to prvý soud, či zda při výpočtu zvýšeného výživného jest vzíti za základ poměr příjmů žalovaného ke smluvenému výživnému stanovený smírem, jak má v podstatě za to odvolací soud. Dovolací soud, uváživ vyličenou povahu nároku rozvedené (rozloučené) manželky na výživné, má za to, že, byl-li dohodou stran stanoven určitý poměr mezi příjmy žalovaného a mezi výší výživného poskytovaného žalobkyni, jest i zvýšené výživné vypočísti v témž poměru ke zvýšeným příjmům žalovaného. Zvýšené výživné, přisouzené žalobkyni odvolacím soudem však, hledí-li se ke zjištěným zvýšeným příjmům žalovaného, dokonce převyšuje poměr mezi příjmy žalovaného a výživného, na němž se strany dohodly ve smíru o výživném ze dne 23. března 1925.

Čís. 14886.

Nesouhlasil-li úpadce s prohlášením konkursu tvrdě, že pohledávka věřitelova je zaplácena, bylo usnesení, kterým konkurs byl prohlášen, odůvodniti ve smyslu § 69 odst. 1 konk. ř., jinak jde o zmatečnost.

(Rozh. ze dne 23. ledna 1936, R II 2/36.)